

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Nyaarstiden

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 669.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245212996832.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

I Mai Maaned 1660 holdt da *Carl den Anden*, under stor Jubel, sit Indtog i *London*; den *Biskoppelige Kirke*, *Overhuset* og alle de gamle Indretninger reiste sig paany, * 670 Intet af alle de store Spørgsmaal, som havde sat Himmel og Jord i Bevægelse, blev afgjort, men Alt neddysset, og de tyve Aars kæmpemæssige Gjæring syndes at forsvinde som en urolig Drøm, man vel har ondt ved at glemme, men gnier dog blot ved Tanken om. Eftertiden har imidlertid viist, at lignede end det Hele en Nattevandring i Søvn, saa var det dog ingen Drøm, men en virkelig stor Begivenhed, en Døds-Kamp, hvori *Friheden* seirede, skiøndt den fandt sig for svag til i den næste Menneske-Alder at give ordenlige Livstegn; thi istedenfor at i hele det øvrige Europa *Spydstage-Retten*, *Aands-Trældommen* og *Ensformigheden*, ved det *Syttende* Aarhundredes Slutning naaede sin høieste Spidse, seer vi, at netop da tilkæmpede *Folke-Aanden* i Engeland sig en fri Virksomhed i alle Retninger, som vel havde mange Brøst, men havde dog, siden Grækenlands gyldne Tider, aldrig seet sin Mage. Lægger vi nu hertil, at al den *kirkelige* og *borgerlige Frihed*, som det øvrige Europa enten allerede nyder eller er dog paa Vei til at vinde, øiensynlig er udsprunget af den levende Vexei-Virkning med *Engeland* i det attende og nittende Aarhundrede, da maa Verdens-Historien vel kalde det Engelske Ustyr et nødvendigt Onde, hvorved Nordens Kæmpeaand gjenembrød den Chinesiske Mur, der truede med at afskiære Banen for det store Levnetsløb. Som ved et Trylleslag blev Engeland under *Cromwell* Havets Herskerinde og Lovgiverske i den store Verden, og Tiden har viist, at dertil var Stor-Britannien født og baaret, men Tiden var endnu ikke kommet til mere end et stort Forvarsel, og Kampen med de selvraadige *Stuarter* var kun Forspillet til den Olympiske Strid, som Engeland skulde føre med Tyranniet i sin Jette-Skikkelse under *Ludvig den Fjortende*, *Robespierre* og *Napoleon!*